

UIT DE HISTORIE VAN KOEDIJK

door J .P. Geus

XXIX - Jacht op otters in de Kleimeer met een tragische afloop

Toen ik nog jong was werd mij verteld dat er in het verleden in de Kleimer otters zijn geweest. Twee zwagers, Arie Hartland en Arie Koning, zouden daar samen op visotters hebben gejaagd. Toen zij volgens de overlevering enkele dieren geschoten hadden, zou één van de otters weer bijgekomen zijn en geprobeerd hebben weg te komen. Arie Koning gaf het dier een klap met de kolf van een geweer waardoor het wapen afging en Arie Hartland door het schot werd geraakt. Hij overleed enkele dagen later aan de verwondingen en Arie Koning werd later veroordeeld tot een gevangenisstraf. De straf was wel gematigd doordat Arie Hartland nog had kunnen verklaren dat het een ongeluk was geweest. Tot zover de overlevering.

Om wat meer over het tijdstip en het aantal otters aan de weet te komen werd in diverse archieven een onderzoek ingesteld.

Arie Hartland, geboren te Koedijk, was van beroep visser. Hij trouwde in 1868 op 26 jarige leeftijd te Koedijk met Aagje Kan, geboren te Zaandam.

Adriaan Koning, geboren te Oostzaan, van beroep visser, trouwde in 1875 op 25 jarige leeftijd met Adriana Kan, geboren te Zaandam. Dit huwelijk vond ook te Koedijk plaats. Aagje en Adriana Kan waren zusters.

Arie Hartland geboren te Koedijk, doch wonende te Bergen, overleed op 4 december 1875 's middags om 2 uur te Koedijk in de leeftijd van 33 jaar.

De overlijdens aangifte werd mede gedaan door zijn broer, Dirk Hartland, van beroep watermolenaar.

Het ongeluk bij de otterjacht zou dus omstreeks december 1875 gebeurd zijn. Op zoek naar een berichtje in de Alkmaarse Courant bleek, dat die in 1875 slechts eenmaal per week verscheen en wel op zondag. In de kranten van 5 en 12 december werd niets gevonden. Er waren toen nog geen plaatselijke correspondenten. De processtukken, waarin het hele gebeurde uitvoerig beschreven moet zijn, bestaan niet meer. Het archief van de arrondissementsrechtbank te Alkmaar is op 19 februari 1890 gedeeltelijk verbrand. In het gemeente archief van Bergen is uit die periode geen correspondentie bewaard gebleven. Het enige wat nog enig licht in de zaak brengt, is de correspondentie bewaard in het gemeentehuis van Koedijk.

Hieruit blijkt dat Arie Hartland op 29 november 1875, tijdens het jagen in de Kleimeer, door het afgaan van zijn geweer een schot in het onderlijf heeft gekregen. Hij is daarop naar de Kleimeersmolen gebracht en daar behandeld door de Koedijker geneesheer Matthijs Nicolaas Melchior. Het slachtoffer had een vrouw en drie kinderen. De eerste dagen na het ongeluk was hij wel bij kennis en de wond was vrij zuiver. Hij is later naar het dorp overgebracht waar hij op 4 december, in het huis genummerd 43, overleed.